

TVIRTINU
Vilniaus automechanikos ir verslo mokyklos
Direktorius
2024 m. gegužės 21 d.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvada

2024 m. gegužės 21 d. Nr. 1
Vilnius

<p>1. Viešojo sektoriaus subjektas, kuriame atliktas KPT nustatymas (veiklos sritis (-ys), kurioje (-iose) buvo atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas, jos (-ų) trumpos aprašymas).</p>	<p>KPT vertinimas atliktas Vilniaus automechanikos ir verslo mokyklos (VAVM) viešųjų pirkimų veiklos srityje.</p> <p>VAVM – profesinio mokymo įstaiga. Įstaigos savininkė yra LR (Valstybė). Valstybės, kaip įstaigos savininkės, teisės ir pareigas įgyvendina LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija. Įstaiga turi ūkinį, finansinį, organizacinį bei teisinį savarankiškumą, įstatymų nustatytą, veikimo, iniciatyvos bei sprendimų priėmimo laisvę. Įstaiga savo veiklą grindžia LR konstitucija, LR civiliniu kodeksu, LR darbo kodeksu, LR Vyriausybės nutarimais, LR Viešųjų įstaigų įstatymu, LR švietimo įstatymu, kitais teisės aktais ir įstatais.</p> <p>Įstaigos veiklos tikslas – teikti viešuosius interesus, vykdamas švietimo ir profesinio mokymo veiklą, padėti asmeniui įgyti pagrindinį, vidurinį išsilavinimą, kvalifikaciją ir kompetencijas, atitinkančias šiuolaikinį mokslo, technologijos, ekonomikos ir kultūros lygį.</p> <p>Viešųjų pirkimų veiklos srities vertinimo tikslas – išanalizuoti su vertinama veikla susijusius dokumentus, atliekamas procedūras, priimtus sprendimus, jų laikymąsi ir taikymą. Įvertinti veiklos proceso reglamentavimo aiškumą ar veiklos procese nėra galimybės korupcijai pasireikšti, suteikiant per daug teisės vienam darbuotojui, apskaičiuoti nustatytą korupcijos riziką lygį, suskirstyti jas pagal svarbą, nustatyti galimus konkrečius korupcijos rizikos veiksnius, galinčius sudaryti prielaidą korupcinio pobūdžio teisės pažeidimams kilti, prireikus parengti rizikų mažinimo ir (ar) jų veiksmų šalinimo priemones, pateikti siūlymus dėl viešųjų pirkimų proceso (vykdymo ir teisinio reglamentavimo) tobulinimo,</p> <p>Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą buvo naudojami teisės aktų ir dokumentų turinio, veiklos analizės ir paruošto klausimyno atsakymų nagrinėjimo metodai, buvo vertinamas pirkimų procesas, visi jo pirkimo etapai..</p> <p>Vertinimo metų taip pat atsižvelgta ir į tai, jog:</p> <ul style="list-style-type: none"> - viešųjų pirkimų srityje nebuvo užfiksuota korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų ar korupcinio pobūdžio teisės pažeidimų; - pranešimų ar skundų apie galimas korupcinio pobūdžio nusikalstamas veiklas ar kitus pažeidimus viešųjų pirkimų srityje negauta; - taip pat nebuvo gauta kitos pagrįstos informacijos apie šioje veiklos srityje esamus korupcijos rizikos veiksnius; - STT nėra atlikusi korupcijos rizikos analizės mokykloje ir nėra pateikusi motyvuotos išvados, kurioje būtų nurodyti veiklos trūkumai bei pateiktos rekomendacijos jiems šalinti; - analizuojant mokyklos teisės aktus nustatyta, kad atskirų darbuotojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė viešųjų pirkimų srityje yra išsamiai reglamentuota. Darbuotojai supažindinti su teisės aktais ir kitais mokyklos viešųjų pirkimų srities dokumentais bei jais vadovaujasi praktinėje veikloje.
<p>2. Asmenys (subjektai), atlikę viešojo sektoriaus</p>	<p>Mokyklos korupcijos prevencijos koordinavimo ir kontrolės darbo grupė.</p>

subjekto nustatymą	KPT
3. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo pradžios ir pabaigos laikas. Analizuotas laikotarpis.	Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo analizę atlikta: 2024 m. vasario 20 d. – 2024 m. gegužės 15 d. Analizuotas laikotarpis – 2022 m. sausio 1d. – 2023 m. gruodžio 30 d.

4. Nustatytos rizikos, jų lygiai, suskirstymas pagal svarbą (žiūrėti lentelę Nr. 1)

Rizikos formuluojamos pagal trijų punktų taisyklę: JEIGU <prielaida> TAI <įvykis> TODĖL <poveikis Mokyklai>

POVEIKIS	Katastrofinis	5	10	15	20	25
	Kritinis	4	8	12	16	20
	Pastebimas	3	6 R7	9 R3, R4, R6	12	15
	Žemas	2 R5	4 R1	6 R2	8	10
	Nereikšmingas	1	2	3	4	5
		Labai žema	Žema	Vidutinė	Aukšta	Labai aukšta
TIKIMYBĖ						

Nustatytų rizikų lygis apskaičiuotas pagal formulę:

R=TxP (R – rizika, T – tikimybė, P – poveikis):

Tikimybės kriterijus nusako rizikos pasireiškimo dažnumą, galimybę. Šis kriterijus vertinamas pagal korupcijos pasireiškimo atvejų skaičių Mokykloje;

Poveikio kriterijus nusako konkrečios rizikos sukeltą arba galimą (hipotetinį) neigiamą poveikį Mokyklos veiklai, reputacijai, pasitikėjimui juo, finansinius nuostolius, poveikį veiklos tęstinumo užtikrinimui ir kt.

Vertinant poveikį, atsižvelgta į hipotetinę situaciją, kad pvz., jei būtų gauta pretenzija dėl viešųjų pirkimų procedūrų vykdymo ar pirkimo dokumentų netinkamo parengimo, būtų nežymiai paveikiama Mokyklos veikla.

Vertinat tikimybę, atsižvelgta į tai, kad tokių situacijų mokykloje fiksuota nebuvo.

4.1. Raudonas rizikingumo lygis (žemėjančia tvarka nuo didžiausio balo)	<i>Nenustatyta</i>
4.2. Geltonas rizikingumo lygis (žemėjančia tvarka nuo didžiausio balo)	<p>R3 – rizika, kad Mokyklos darbuotojai negebės atpažinti ir vertinti galimų korupcijos pasireiškimo atvejų, jų tikėtinų pasekmių. Pirkimų iniciatoriams trūksta žinių viešųjų pirkimų srityje bei techninės specifikacijos sudaryme. Nepakankamai atliekamas rinkos tyrimas, prekes ne visada perkamos iš Centrinės perkančios organizacijos. Pažymėtina, kad darbuotojų švietimas mažintų rizikas, susijusias su korupcijos pasireiškimu Mokykloje.</p> <p>Rizikos galimas poveikis (P) – pastebimas, rizikos kilimo tikimybė (T) vidutinė. <u>Nustatytas vidutinis rizikingumo lygis (patenka į geltonąją spalvą) – 9 balai.</u></p> <p>R4 – rizika, kad bus pažeidžiamas pirkimo komisijų narių nešališkumo principas, nes nevykdoma pirkimų procedūrose dalyvaujančių asmenų, komisijos narių rotacija. Ilgalaikis darbas vienoje pozicijoje sudaro prielaidas korupcinio pobūdžio ryšiams atsirasti, gali padidėti tikimybė, kad tarp tiekėjų ir pirkimo komisijos narių galimai</p>

	<p><i>susiformuos palankus santykiai (jei pirkimuose nuolat dalyvauja ir laimi tie patys tiekėjai). Taip pat viešųjų pirkimų komisijų narių daugumą sudaro pavaldumo santykiais susiję asmenys.</i></p> <p><i>Rizikos galimas poveikis (P) – pastebimas, rizikos kilimo tikimybė (T) vidutinė. <u>Nustatytas vidutinis rizikingumo lygis (patenka į geltonąją spalvą) – 9 balai.</u></i></p> <p>R6 – rizika dėl nepakankamos viešųjų pirkimų vidaus kontrolės. Jeigu bus nepakankama viešųjų pirkimų vidaus kontrolė ir nevaldomi interesų konfliktai, tai galimas piktnaudžiavimas procedūromis, šališki darbuotojų, atsakingų už viešųjų pirkimų inicijavimą, organizavimą ar vykdymą, sprendimai, todėl bus neracionaliai naudojami biudžeto asignavimai bei galima neigiama įtaka Mokyklos įvaizdžiui ir reputacijai. Tvarkos Apraše „Pirkimo proceso pažeidimų prevencija ir kontrolė“ skyriuje yra išsamiai aprašyta, kad turi būti paskirtas atsakingas už kontrolę asmuo, kuris atlieka pirkimų proceso rizikos analizę ir vertinimą, užpildo pavyzdinės formos klausimynus ir mokyklos direktoriui raštu pateikia patikrinimo rezultatus.</p> <p><i>Atliekant sutarčių vykdymo priežiūros analizę, nustatyta, kad šį nuostata nevykdoma: Mokykloje nėra paskirto Pirkimo proceso pažeidimų prevenciją ir kontrolę atliekančio atsakingo asmens ir rizikos analizė ne atliekama.</i></p> <p><i>Rizikos galimas poveikis (P) – pastebimas, rizikos kilimo tikimybė (T) vidutinė. <u>Nustatytas vidutinis rizikingumo lygis (patenka į geltonąją spalvą) – 9 balai.</u></i></p> <p>R2 – rizika dėl skubotų mažos vertės pirkimų iš konkrečių, iš anksto žinomų tiekėjų. Nors pirkimo plano rengimo procedūros aiškiai reglamentuotos, pirkimo plano pakeitimai ne visada skelbiami, todėl galimi atvejai kai mažos vertės pirkimai vykdomi skubotai, apie juos neskelbiant. Jeigu organizuojant viešuosius pirkimus labai skubama ir/arba nepadaroma išsami pirkimo poreikio analizė (nors prekė ar paslauga būtina mokyklai), išsami tiekėjų, vykdytojų rinkos analizė, tai atsiranda rizika ir galimybė organizuoti neskaidrius pirkimus, proteguojant konkrečius tiekėjus, vykdytojus, todėl gali būti įsigyjamos netinkamos kokybės prekės, paslaugos bei galima neigiama įtaka Mokyklos įvaizdžiui ir reputacijai.</p> <p><i>Rizikos galimas poveikis (P) – žemas, rizikos kilimo tikimybė (T) vidutinė. <u>Nustatytas vidutinis rizikingumo lygis (patenka į geltonąją spalvą) – 6 balai.</u></i></p> <p>R7 – rizika atskleisti iš tiekėjų gautą konfidencialią informaciją, kadangi Mokykloje nėra paskirti atsakingi asmenys, kurie užtikrintų, kad pirkimuose dalyvaujantis darbuotojai yra užpildę viešųjų ir privačių interesų deklaracijas (nors Mokyklos viešųjų ir privačių interesų deklaravimo ir pirkimo procedūrose dalyvaujančių darbuotojų nusišalinimo ar nušalinimo, esant interesų konfliktui, tvarkos apraše šį nuostata yra reglamentuota). Dėl nepakankamos konfidencialumo pasižadėjimų ir nešališkumo deklaracijų pasirašymo bei privačių interesų deklaravimo kontrolės išlieka rizika atskleisti iš tiekėjų gautą konfidencialią informaciją. (Pažymėtina, kad analizuojamu laikotarpiu tokių nedeklaravimo atvejų nenustatyta). Rizikos galimas poveikis (P) – pastebimas, rizikos kilimo tikimybė (T) žema. <u>Nustatytas vidutinis rizikingumo lygis (patenka į geltonąją spalvą) – 6 balai.</u></p>
<p>4.3. Žalias rizikingumo lygis (žemėjančia tvarka nuo didžiausio balo)</p>	<p>RI – galima rizika, kad bus neužtikrinama pakankama tiekėjų tarpusavio konkurencija ir mažiausios tikėtinos kainos galimybė, kai vykdomi neskelbiami mažos vertės pirkimai iš vieno tiekėjo. Pirkimų vykdymas iš vieno tiekėjo, neužtikrinant tiekėjų konkurencijos (tais atvejais, kai ji rinkoje egzistuoja), gali padidinti įsigyjamų paslaugų kainas, sumažina galimybes racionaliausiu būdu panaudoti valstybės lėšas.</p> <p><i>(rizika, kad galime permokėti už prekes ir paslaugas). Rizikos galimas poveikis (P) – žemas, rizikos kilimo tikimybė (T) žema. <u>Nustatytas žemas rizikingumo lygis (patenka į žaliųjų spalvą) – 4 balai.</u></i></p> <p>R5 – galima rizika, kad ne visais atvejais bus skelbiamos sudarytos sutartys. Kaip vyksta sutarties pasirašymas, keitimas, pratesimas išsamiai aprašyta Mokyklos Viešųjų pirkimų inicijavimo, organizavimo, vykdymo ir pažeidimų prevencijos užtikrinimo tvarkos apraše. Atliekant šio proceso vertinimą, nustatyta, kad darbuotojai kurie susiję su šiomis funkcijomis, laikosi tvarkos aprašo nuostatų. Bet visgi tokia rizika išlieka. Rizikos galimas poveikis (P) – nereikšmingas, rizikos kilimo tikimybė (T) žema. <u>Nustatytas žemas</u></p>

	<i>rizikingumo lygis (patenka į žaliąją spalvą) – 2 balai.</i>
Kita informacija	
5. Pasiūlymai dėl nustatytų rizikų mažinimo priemonių taikymo	<p>Atsižvelgiant į nustatytas galimas rizikas, rekomenduojama taikyti šias korupcijos riziką mažinančias priemones:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Už viešųjų pirkimų sritį atsakingiems asmenims periodiškai peržiūrėti ir, esant poreikiui, pakeisti sritį reglamentuojančius teisės aktus, Mokykloje galiojančius dokumentus (procesus, tvarkas, aprašus ir pan.), pareigybių aprašymus ir esant poreikiui atlikti teisinio reglamentavimo keitimus. 2. Formuojant viešųjų pirkimų poreikį visų pirma atsižvelgti į Mokyklos tikslus ir prioritetus, vykdomus specialiuosius įpareigojimus. Nuolat sekti pirkimų poreikį, nustatant papildomas viešųjų pirkimų planavimo priemones, kad didžioji dalis pirkimų nebūtų palikta vykdyti metų pabaigai. 3. Nuolat vykdyti antikorupecinį (įskaitant ir viešųjų pirkimų srityje) švietimą bei atlikti kitas reikalingas korupcijos prevencijos priemones siekiant atlikti skaidrius viešuosius pirkimus. Rekomenduoti iki 2024 m. rugsėjo 1 d. Mokyklos viešųjų pirkimų komisijų nariams, pirkimų organizatoriams ir iniciatoriams pasitikrinti žinias korupcijos prevencijos srityje (Pvz., https://www.stt.lt/korupcijos-prevencija/mokomoji-ir-metodine-medziaga/pasitikrinkite-zinias/7570 arba parengiant Mokyklos žinių patikrinimo klausimyną) ir ne rečiau nei kartą metuose visiems Mokyklos darbuotojams, dalyvaujantiems viešosiose pirkimuose, organizuoti mokymus korupcijai atsparios aplinkos kūrimo klausimais (nemokamus mokymus galima rasti STT tinklalapyje – https://www.stt.lt/antikorupcinio-samoningumo-didinimas/4934 (Antikorupcinio sąmoningumo didinimas - Antikorupcinio sąmoningumo didinimas viešajame sektoriuje – Vaizdo paskaitos) 4. Peržiūrėti visus viešųjų pirkimų komisijų narių, pirkimų organizatorių ir iniciatorių pateiktus konfidencialumo pasižadėjimus ir nešališkumo deklaracijas. Užtikrinti viešųjų pirkimų komisijų narių, pirkimų iniciatorių ir organizatorių konfidencialumo pasižadėjimų ir nešališkumo deklaracijų pasirašymo bei privačių interesų deklaravimo prievolę. Nustatyti papildomas organizacines ir reguliacines priemones, užtikrinančias konfidencialumo pasižadėjimų ir nešališkumo deklaracijų pasirašymo kontrolę. 5. Paskirti Pirkimo proceso pažeidimų prevenciją ir kontrolę atliekančius atsakingus asmenys ir vykdyti pirkimo procesų rizikos analizę. Prieš kiekvieną planuojamą didelės vertės pirkimą išsamiai įsivertinti rinką, pateikiant rinkos tyrimo rezultatus. Nustatyti papildomas vidaus kontrolės priemones, užtikrinančias viešojo pirkimo–pardavimo sutarties ir laimėjusio dalyvio pasiūlymo viešinimą nustatytais terminais. 6. Nustatyti kriterijus, pagal kuriuos /kada viešuosius pirkimus vykdančias asmenys, taip pat už pirkimo sutarties vykdymą atsakingi asmenys, turėtų informuoti viešųjų pirkimų prevencijos kontrolę arba viešųjų ir privačių interesų derinimo kontrolę vykdančią subjektą apie rizikos veiksnius. 7. Siekti užtikrinti viešųjų pirkimų komisijos narių rotaciją, vykdančią Mokyklos viešųjų pirkimų komisijos darbo reglamento 4 p. nuostata „Komisija sudaroma VAVM direktoriaus įsakymu ir ne mažiau kaip 3 fizinių asmenų. Ne rečiau kaip kas 2 metus komisijos sudėtis turi būti keičiama ne mažesne kaip 1/3 dalimi.
6. Kitos pastabos	<i>Nors Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijų (LR STT direktoriaus 2022 m. rugsėjo 30 d. įsakymo Nr. 2-214 redakcija) 21.6 p. nuostata, korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvadų 1 priedas pildomas tik toms rizikoms, kurios patenka į aukščiausią (raudoną) rizikingumo lygį, VAVM šis priedas pildomas ir rizikoms, kurios patenka ir į vidutinį (geltoną) rizikingumo lygį.</i>
7. Priedai	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvados 1 priedas*; ➤ Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvados 2 priedas* (Viešųjų pirkimų

	<p>organizavimo ir vykdymo srities, kurioje galimai egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo ir vertinimo aprašymas).</p> <p>* Priedai viešai neskelbiami.</p>
Išvadą parengęs asmuo: (Vardas ir pavardė, pareigos)	Mokyklos korupcijos prevencijos koordinavimo ir kontrolės darbo grupės vadovas – direktoriaus pavaduotojas infrastruktūrai Dainius Jankauskas

---